

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 1. april 2020 blev i sag nr. 94106:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Industriens Pensionsforsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt

k e n d e l s e :

Nu afdøde forsikrede havde pensionsordning. Klageren, som er hans livsarving, har tillige indgivet klage over et andet pensionsselskab vedrørende udbetaling af dødsfaldsydelser til nu afdøde forsikredes samlever. Denne sag er behandlet sideløbende med nærværende sag under sagsnr. 94107.

I klageskema af 27/8 2019 til nævnet samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Se vedhæftede brev med bilag.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Udbetaling i forbindelse med dødsfald skal ske til klager som nærmeste pårørende.

...

[Forsikrede] oprettede pensionsordning hos Industriens Pension den 4. januar 1993.

Der klages over at udbetaling af afdøde [forsikredes] pension er sket til samleveren og ikke til klageren som nærmeste pårørende. Klager er som anført [barn] af afdøde, og ifølge begunstigelsesreglerne på tidspunktet for pensionens oprettelse, ville klager være berettiget til udbetaling som nærmeste pårørende ved dødsfald.

Klagen begrundes med, at Industriens pension ikke har dokumenteret, at man har givet afdøde tilstrækkelig meddelelse om ændrede begunstigelser i afdødes pension.

På vegne af klager rettes der første gang henvendelse til Industriens Pension den 27. januar 2019. Pensionsselskabet svarer ved mail af den 28. januar 2019, at pensionen er oprettet den 4. januar 1993 - altså med dagældende begunstigelsesregler. Selskabet oplyser dog, at udbetaling af pensionen er sket til samleveren.

Ved mail af den 14. februar anmodes Selskabet om at redegøre for, om [forsikrede] er blevet orienteret om overgang til nye begunstigelsesregler. Selskabet svarer ved mail af den 15. februar 2019, at der ikke er sendt et særskilt brev til medlemmerne, men at forsikringsbetingelserne blot er ændret på hjemmesiden.

Den 26. april 2019 klages der over udbetalingen til afdødes samlever, idet klager har den opfattelse, at [klagers] afdøde far ikke har fået særskilt meddelelse om ændringer i begunstigelserne på pensionen, og at han derfor ikke har haft mulighed for at ændre dette. Klager har den opfattelse, at afdøde netop ville have indsat klager som begunstiget, hvis han havde været klar over ændringen.

Selskabet ændrer herefter pludselig forklaring. Ved mail af den 29. april 2019 anfører Selskabet, at afdøde alligevel har fået særskilt besked. Selskabet vedhæfter en standardskrivelse uden angivet navn eller øvrige oplysninger. Det ses herefter ikke dokumenteret, at afdøde, [forsikrede], har fået tilstrækkelig og særskilt meddelelse om ændringen af begunstigelsen for dennes pensionsordning.

Det fastholdes herefter, at [klageren] har ret til udbetalingen som nærmeste pårørende ifølge de tidligere gældende begunstigelsesregler, og at Selskabet ikke har dokumenteret, at man berettiget har foretaget udbetaling til samleveren ved dødsfaldet. "

Selskabet har i brev af 12/9 2019 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Faktisk sagsfremstilling:

Sagen:

Selskabet udbetalte dødsfaldsydelser til medlemmets samlever som nærmeste pårørende efter standard begunstigelsen på medlemmets pensionsordning. Klager gør gældende, at dødsfaldsydelserne retteligt burde være udbetalt til klager, som berettiget livsarving i henhold til den oprindelige begunstigelse på medlemmets ordning.

Sagen vedrører, hvorvidt selskabet med rette udbetalte dødsfaldsydelserne til samleveren som nærmeste pårørende efter den nuværende begunstigelse, eller om klager er rette begunstiget efter den tidligere begunstigelse, hvorefter samleveren ikke indgik i begunstigelsesrækkefølgen.

Sagshistorik:

Medlemmet blev optaget i pensionsordningen den 4. januar 1993. Medlemmet havde ikke indsat en navngivet begunstiget til dødsfaldsydelserne, hvorfor standard begunstigelsen 'nærmeste pårørende' var gældende for udbetalinger ved død efter samme formulering som forsikringsaftalelovens (FAL) bestemmelse herom.

På tidspunktet for medlemmet optagelse i ordningen fulgte det af dagældende FAL (LBKG 1986-10-24 nr. 726) § 105, stk. 5, at 'nærmeste pårørende' var medlemmets ægtefælle, livsarvinger og øvrige arvinger i nævnte prioriterede rækkefølge.

Medlemmet efterlod sig ikke en ægtefælle, og klager var derfor - som livsarving - (tidligere) berettiget til dødsfaldsydelserne efter medlemmet jf. FAL § 105, stk. 5, da samleveren ikke indgik i den prioriterede begunstigelsesrækkefølge i FAL.

Standard begunstigelsen i dagældende FAL § 105 blev ændret med virkning fra 1. januar 2008, således at samlevere fremadrettet blev en del af den prioriterede begunstigelsesrækkefølge 'nærmeste pårørende' - med forrang forud for afdødes livsarvinger - jf. den nugældende FAL (LBKG 2015-11-09 nr. 1237) § 105a.

Overenskomstparterne bag arbejdsmarkedspensionen i selskabet besluttede, at den nye standard begunstigeelse i FAL § 105a var en generel forbedring, og derfor skulle gælde for alle pensionsordninger hos selskabet - dvs. også for ordninger indgået før 1. januar 2008, hvor ændringen trådte i kraft.

Selskabet sendte den 17. maj 2008 (bilag A) årsoversigten for indbetalingsåret 2007 til medlemmet. Sammen med årsoversigten 2007 var vedlagt et særskilt følgebrev (bilag B), hvor medlemmet bl.a. blev orienteret om nye forsikringsbetingelser og nye regler ved dødsfald gældende fra 1. juli 2008.

Følgebrevet henviste til selskabets hjemmeside, hvor også medlemspecen fandtes. Medlemspecen vedlægges for 2007 (bilag C) og for 2008 (bilag D), dvs. før og efter de omtalte ændringer i begunstigelsen med virkning fra 1. juli 2008.

Medlemmet foretog/kontaktede ikke selskabet med ønske om ændringer i begunstigelsen til dødsfaldsydelserne på baggrund af selskabets orientering om ændringerne i 2008 eller senere i forsikringsperioden.

Samleveren ringede til selskabet den 24. oktober 2018 (bilag E) og oplyste, at medlemmet var afgået ved døden. Selskabet sikrede ved samtalen, at samlivet fortsat bestod, og selskabet modtog ligeledes dokumentation for samlivets beståen i november 2018 (bilag F).

Dødsfaldsydelserne efter medlemmet blev herefter udbetalt til samleveren (bilag G).

Ved brev af 3. december 2018 (bilag H) meddelte selskabet bobestyreren, at afdødes samlever som nærmeste pårørende ville få udbetalt dødsfaldsydelserne efter medlemmet. Mailkorrespondance mellem bobestyreren og selskabet fra 27. - 28. januar 2019 vedlægges (bilag J).

Bobestyreren bad i mail af 14. februar 2019 (bilag K) selskabet om at oplyse, hvorvidt medlemmet var orienteret om overgangen til de nye begunstigelsesregler. Selskabets svar af 15. februar 2019 vedlægges (bilag L).

Bobestyreren klagede den 26. april 2019 (bilag M) på vegne af klager over, at dødsfaldsydelserne var udbetalt til samleveren. Klager mener at være berettiget til dødsfaldsydelserne efter den tidli-

gere begunstivelse, hvor samleveren ikke indgik i begunstigelsesrækkefølgen 'nærmeste pårørende' ved død.

Klagen blev besvaret af selskabet den 29. april 2019 (bilag N) med henvisning til ankenævnspraksis i sag 81.402, samt oplysning om at der var givet meddelelse om ændringerne i begunstigelsen i særskilt brev til medlemmet (bilag O).

For god ordens skyld vedlægges de på tidspunktet for medlemmets død i 2018 gældende forsikringsbetingelser (bilag P) og pensionsvejledningen (bilag Q), som erstatter medlemspjecen jf. bilag D.

Bobestyreren klagede herefter til Nævnet den 27. august 2019, og selskabet fastholder sin afgørelse i sagen.

Til støtte for vores afgørelse gøres gældende:

Det er selskabets opfattelse, at udbetalingen ved medlemmets død med rette er sket til samleveren som 'nærmeste pårørende' efter standard begunstigelsen på medlemmets pensionsordning, hvorefter samleveren går forud for livsarvinger jf. den prioriterede begunstigelsesrækkefølge i aftalegrundlaget jf. bilag D, samt FAL § 105A, stk. 2.

...

Medlemmet kontaktede ikke selskabet med ønske om ændringer i begunstigelsen, hvorfor standard begunstigelsen 'nærmeste pårørende' jf. bilag Q var gældende for medlemmets ordning i forbindelse med udbetaling ved død.

Det fremgår udtrykkeligt af standard begunstigelsen i aftalegrundlaget, at samleveren som nærmeste pårørende har ret til dødsfaldsydelserne forud for medlemmets børn, dvs. klager.

Det er selskabets opfattelse, at udbetalingerne ved død skal ske til medlemmets 'nærmeste pårørende' i overensstemmelse med den nugældende formulering af standard begunstigelsen i parternes aftalegrundlag i bilag P og Q, som i øvrigt er i overensstemmelse med FAL § 105 a.

Selskabet gør gældende, at overenskomstparterne havde ret til at ændre standard begunstigelsen 'nærmeste pårørende' med virkning for alle medlemmer i selskabet. Det bemærkes særligt, at selskabet havde orienteret medlemmet om ændringerne i begunstigelsen ved medlemmets årsopgørelse 2007 jf. bilag A, som var vedlagt en særskilt meddelelse om begunstigelsesændringerne jf. bilag B.

Selskabet havde derved givet medlemmet fornøden og rettidig information om ændringerne i begunstigelsen gældende fra den 1. juli 2008. Ændringerne i begunstigelsesrækkefølgen ved 'nærmeste pårørende' fremgår ligeledes af parternes aftalegrundlag jf. bl.a. bilag D, Pog Q.

Selskabet henviser til Ankenævnets afgørelse af 17. september 2012 i sag 81.402, hvor selskabet fik medhold i en sag med samme problemstilling.

...

På baggrund af ovennævnte fastholder selskabet, at udbetalingen ved medlemmets død med rette er sket til medlemmets samlever, som nærmeste pårørende i henhold til aftalegrundlaget mellem selskabet og medlemmet. "

Ankenævnet for Forsikring

5.

94106

Klagerens advokat har i brev af 1/10 2019 til nævnet bl.a. anført:

"I det hele taget fastholdes det i klagebrevet anførte.

Det er klagerens helt klare opfattelse, at Selskabet ikke ved de fremlagte bilag har dokumenteret, at afdøde, [forsikrede], har fået den fornødne særskilte besked om ændringerne i begunstigelserne på dennes pensionsordning. Det i bilag B vedlagte brev er ikke stilet til afdøde. Heller er ikke i brevet i bilag A er der henvist til eller kommenteret på ændringerne i begunstigelsesreglerne.

Videre kan det anføres, at bilag B er ikke dateret. Der er samtidig ikke anført navn og adresse, og påstanden om at brevet er fremsendt til afdøde, kan derfor ikke ud fra bilagene dokumenteres. Selskabet har i denne sag bevisbyrden for, at man har orienteret afdøde i fornødent omfang, og det faktum at der er tvivl herom, bør komme klageren til gode.

At brevet ikke er fremsendt til afdøde, [klager], understøttes endvidere af den mail, som Selskabet indledningsvis fremsender til klagers advokat, hvori man netop anfører, at der ikke er sket særskilt orientering af afdøde. At man pludselig ændrer forklaring og henviser til et brev, som er udateret og uden navn, er efter klagerens opfattelse ikke tilstrækkelig dokumentation. I denne sag er der således en berettiget tvivl om, hvorvidt afdøde [forsikrede] reelt har fået den fornødne orientering.

Ankenævnet bør inddrage alle relevante forhold i sagen, og klageren henstiller særligt til, at Ankenævnet bemærker den manglende angivelse af [forsikredes] navn i samtlige af de breve og bilag der indeholder en orientering om ændring i begunstigelsesbetingelserne. "

Selskabet har i brev af 8/10 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Det er naturligvis beklageligt, at selskabet ved en fejl oplyste, at medlemmet ikke modtog særskilt meddelelse, men det ændrer ikke ved, at selskabet ved bilag B har dokumenteret, at medlemmet modtog orientering om ændringerne inkl. instruks om, hvorledes medlemmet kunne ændre begunstigelsen. Selskabet oplyste allerede i klagesvar af 29. april 2019 jf. bilag N, at medlemmet var orienteret særskilt om ændringerne.

Da der var tale om en ændring for hele selskabets bestand, er det sædvanlig procedure, at orienteringsbrevet er lavet uden angivelse af det enkelte medlems navn, adresse mv. Orienteringsbrevet jf. bilag B er udsendt til de enkelte medlemmer sammen med årsoversigten jf. bilag A, som har navn og adresseangivelse mv.

Selskabet bemærker, at det er helt sædvanlig procedure, når hele eller store dele af bestanden varsles om ændringer i selskabets produkter. "

Klagerens advokat har indlæg af 11/11 2019 bl.a. anført:

"Der er ikke fremlagt dokumentation for, at man særskilt har orienteret afdøde om ændring i begunstigelsesbetingelserne, hvilket har sammenhæng med Selskabets første orientering om, at afdøde IKKE havde modtaget særskilt orientering. "

Hertil har selskabet i brev af 26/11 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Vi har modtaget det seneste indlæg fra klagers advokat, som giver os anledning til at komme med følgende væsentlige bemærkninger:

Årsoversigten og følgebrevet (bilag A og B) er sendt samlet med almindelig post til klager i maj 2008.

Breve, der er sendt til vores medlemmer, bliver konverteret til en låst PDF-fil i forbindelse med afsendelsen og arkiveret på det specifikke medlem i selskabets sagsstyringssystem, hvor det kan fremsøges via en dokumentoversigt.

Det fremgår af dette system, at årsoversigten inkl. følgebrevet (bilag A og B) er blevet afsendt til klager. Vi fremlægger som bilag Q skærmpoint fra systemet, hvor ikonet med en låst hængelås viser, at brevet er arkiveret og ikonet med en pil væk fra et hus viser, at der er tale om et udgående brev. Videre fremgår det, hvilket personnummer årsoversigten og følgebrevet er sendt til sammen med klagers navn og adresse. Var brevet ikke sendt fra Industriens Pension, ville det ikke stå registreret i systemet som arkiveret, udgående post til klager.

Hertil kommer, at vi ikke har nogen registreringer af, at brevet (bilag A og B) skulle være kommet retur til Industriens Pension eller at der skulle have været uregelmæssigheder i postgangen i klagers område omkring tidspunktet, hvor brevet er sendt.

Vi bemærker i den forbindelse, at vores håndtering af returpost er fastsat i interne forretningsgange og arbejdsinstrukser.

Udsendelsen af årsoversigter er en tilbagevendende begivenhed, som finder sted i første halvdel af året. Vi har således hvert år sendt en årsoversigt til klager, både før og efter udsendelsen i maj 2008 (bilag A og B). Ifølge vores systemer har klager aldrig kontaktet os med oplysning om, at han ikke skulle have modtaget årsoversigten for 2007 inkl. følgebrevet (bilag A og B).

Vi har heller ikke registreret henvendelser vedrørende brevudsendelsen fra vores andre medlemmer, og brevudsendelsen er da også - efter vores oplysninger - forløbet problemfrit.

På denne baggrund er det fortsat vores opfattelse, at årsoversigten inkl. følgebrevet (bilag A og B) må anses for at være afsendt fra Industriens Pension og der er samtidig ikke oplysninger i sagen, som giver grund til at tro, at brevet ikke skulle være kommet frem til klager."

Heroverfor har klagerens advokat i indlæg af 13/12 2019 til nævnet bl.a. anført:

"Det bestrides, at det fremlagte bilag Q, som er screenshot fra Selskabets system, er dokumentation for, at der til afdøde, [forsikrede], er fremsendt brev om ændringen i begunstigesreglerne samt herunder at brevet overhovedet er modtaget af [forsikrede].

Der er ikke fremlagt brev med navn, postkitteringer eller lignende, der kan sandsynliggøre Selskabets påstand om, at [forsikrede] var orienteret i påkrævet omfang."

Selskabet har den 6/1 2020 meddelt nævnet, at det ikke har yderligere bemærkninger i sagen. Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Et uddrag gengives i det følgende. Af en standardskrivelse fra 2008 til selskabets medlemmer fremgår bl.a.:

"Kære medlem ...

Du får her din nye pensionsoversigt og de nye forsikringsbetingelser.

Pensionsoversigten viser dine forsikringsdækninger, og hvor meget du kan se frem til at få i pension. Desuden kan du se, hvor meget der er blevet betalt til din pension i 2007.

De nye forsikringsbetingelser erstatter dem, du tidligere har fået fra os.

På vores hjemmeside kan du læse nærmere om ændringerne.

Det er sidste gang, vi sender nye forsikringsbetingelser med posten.

Fremover vil du kunne hente forsikringsbetingelserne på www.industrienspension.dk

...

Når du dør, udbetaler vi pengene til dine nærmeste pårørende, med mindre du har valgt, at andre skal have udbetalingen.

- Hvis du er gift, går pengene til din ægtefælle.
- Hvis du har en samlever, og I har levet som par de seneste to år, før du dør eller I har eller venter barn sammen, får din samlever pengene. Det er en ny regel, som træder i kraft 1. juli 2008.
- Hvis du hverken er gift eller har en samlever, går pengene til dine børn, børnebørn eller andre arvinger.

På vores hjemmeside www.industrienspension.dk finder du den blanket, du skal udfylde, hvis du ønsker, at andre end nærmeste pårørende skal have pengene. "

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"§ 17 Begunstigelse

Hvis den forsikrede ikke ved en skriftlig henvendelse til Industriens Pension har indsat en eller flere personer som begunstigede, udbetales forsikringen til 'nærmeste pårørende', jf. forsikringsaftalelovens § 105 a.

...

Stk. 5

Henvisningen i stk. 1 til forsikringsaftalelovens § 105 a gælder med virkning fra den 1. juli 2008 også for de forsikringer, der var i kraft ved udgangen af 2007. Hvis den forsikrede ikke ønsker, at udbetalingen skal ske til nærmeste pårørende, som angivet i forsikringsaftalelovens § 105 a, skal den forsikrede selv indsætte en særligt begunstiget. "

Nævnet udtaler:

Nu afdøde forsikrede havde pensionsordning, hvor "nærmeste pårørende" var begunstiget til dødsfaldsydelserne. Da forsikrede oprettede ordningen i 1993, var samlevere ikke omfattet af begunstigelsesbestemmelsen. Selskabet ændrede begunstigelsesbestemmelsen i 2008 med virkning for alle medlemmer, således at en samlever under visse betingelser gik forud for børn. Nævnet har i sag 81402 udtalt, at selskabets bestyrelse har haft hjemmel til at ændre begunstigelsesbestemmelsen for alle medlemmer, og at den information om ændringen, som selskabet har givet til sine medlemmer i 2008 i et følgebrev til den årlige pensionsoversigt har været fornøden og rettidig.

Forsikrede afgik ved døden i 2018, og selskabet har udbetalt dødsfaldsydelserne til forsikredes samlever, idet betingelsen om samlivsforholdets længde var opfyldt. Klageren, som er forsikredes barn, kræver dødsfaldsydelserne udbetalt til sig og gør gældende, at selskabet ikke har dokumenteret, at nu afdøde forsikrede har fået den fornødne særskilte besked om ændringen af begunstigelsesbestemmelsen. Klageren har anført, at selskabet har fremlagt et udateret bilag og ikke et brev med forsikredes navn og adresse, postkvitteringer eller lignende, der kan sandsynliggøre, at forsikrede har modtaget orienteringen. Klageren har endvidere anført, at selskabet oprindeligt i en mail af 15/2 2019 har oplyst, at "Vi har ikke sendt noget særskilt brev ud til vores medlemmer om det dengang, men blot ændret vores forsikringsbetingelser ift. til de nye begunstigelsesbestemmelser".

Selskabet har beklaget, at der blev givet et fejlagtigt svar den 15/2 2019. Selskabet har fremlagt forsikredes årsoversigt for 2017 og et følgebrev, hvoraf fremgår, at samlevere pr. 1/7 2008 er omfattet af "nærmeste pårørende", og at der på nettet findes en blanket, der skal udfyldes, hvis sikrede ønsker begunstigelsen ændret. Selskabet har også fremlagt et skærmpoint af registrering af udgående post til forsikrede som dokumentation for, at årsoversigten og følgebrevet er fremsendt til forsikrede den 17/5 2018. Selskabet har oplyst, at udsendelse af årsoversigter er en tilbagevendende begivenhed, som finder sted i første halvdel af året, og at der ikke er nogen registreringer af, at brevet skulle være kommet retur til selskabet.

Ankenævnet for Forsikring

9.

94106

Det følger af forsikringsaftalelovens § 33, at meddelelser fra selskabet til forsikringstageren eller den sikrede først bliver virksomme, når de modtages af denne. Det er derfor selskabet, der skal bevise, at meddelelsen om ændringen af forsikringen er kommet frem til nu afdøde forsikrede

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabet har ført tilstrækkeligt bevis for, at der er sendt en årsoversigt og følgebrev med orientering om ændringen af begunstigelsesbestemmelsen til forsikrede den 17/5 2018, og at brevet er kommet frem.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at et selskab ved udsendelse af meddelelser til hele eller store dele af kunde- eller medlemsbestanden sædvanligvis ikke har kopi af hvert enkelt afsendt brev, og at beviset for afsendelse blandt andet kan føres ved, at selskabet redegør for sine procedurer, jf. Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen, 1977.2016. Nævnet har også lagt vægt på, at selskabet ikke har registreringer af, at brevet er kommet retur, og at selskabet har sendt årlige pensionsoversigter til forsikrede.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels